

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/240585,Klaudia-Slojkowska-Ksiadz-Franciszek-Ossowski-Wieziony-za-niezlomnosc.html>
16.04.2026, 05:36

[Następny](#)

[Powrót](#)

Klaudia Słojkowska: Ksiądz Franciszek Ossowski. Więziony za niezłomność

Duchowny, uczestnik kampanii wrześniowej i kapelan Wojska Polskiego, kapelan oddziałów Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych w czasie II wojny światowej, więzień stalinowski, historyk regionalista.

29.11

[Aparat bezpieczeństwa](#) [Kościoł](#) [Represje](#)

Urodził się 29 listopada 1903 roku we wsi Czaplice koło Przasnysza na Mazowszu w rodzinie szlacheckiej jako syn Aleksandra i Leokadii z Sadowskich. Po ukończeniu szkoły elementarnej uczył się w gimnazjum w Ciechanowie. W 1924 r. uzyskał świadectwo dojrzałości.

Działalność duszpasterska i konspiracyjna

Po maturze rozpoczął studia w Seminarium Duchownym w Płocku. Świecenia kapłańskie przyjął 21 grudnia 1929 r. w płockiej bazylice katedralnej z rąk biskupa Antoniego Juliana Nowowiejskiego. Do pierwszej pracy duszpasterskiej skierowano go do parafii w Sierpcu.

Później jako wikariusz posługiwał w parafiach w Krzynowłodze Wielkiej, Bodzanowie i Raciążu. Samodzielną placówkę – probostwo w Korzeniu – otrzymał w 1936 r. W 1938 r. otrzymał nominację proboszcza w Niedzborzu.

24 sierpnia 1939 r. zmobilizowany do Wojska Polskiego na stanowisko kapelana. W szeregach 32. Pułku Piechoty brał udział w walkach pod Mławą i Działdowem. Dostał się do niewoli niemieckiej, z której uwolniony został dzięki wstawiennictwu jednego z księży katolickich z Olsztyna. Jesienią 1939 r. wrócił do Niedzborza.

W czasie okupacji niemieckiej był kapelanem oddziałów AK i NSZ, brał udział w tworzeniu lokalnych struktur konspiracyjnych, pomagał ukrywającemu się przed Niemcami Żydowi Wilkowi z Przasnysza.

Represje i kara więzienia

Po wojnie został proboszczem w parafiach Skołatowo (1946-1947) i Zielona Ciechanowska (od sierpnia 1947 r.). Dał się wówczas poznać jako nieprzejednany przeciwnik komunizmu, czemu często dawał wyraz w wygłaszanych przez siebie kazaniach. W ramach szykan lokalne władze obłożyły go wysokimi podatkami, a ponieważ nie był w stanie ich opłacić, zarekwirowano mu wszystkie wartościowe przedmioty oraz inwentarz z gospodarstwa. Był też inwigilowany przez bezpiekę.

24 czerwca 1950 r. został aresztowany i osadzony w areszcie śledczym przy Więzieniu Karno-Śledczym nr III w Warszawie, gdzie poddano go trwającemu cztery miesiące śledztwu. Na mocy wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie został skazany na karę 12 lat więzienia oraz 5 lat pozbawienia praw publicznych i obywatelskich.

Wyrok stwierdzał, że ks. Ossowski:

„czynił przygotowania do dokonania przemocą zmiany demokratycznego ustroju Państwa Polskiego, wygłaszając publicznie z ambony i w szeregu prywatnych rozmów wypowiedzi mające przez złośliwą i oszczerczą propagandę reakcyjną skierować inne osoby do wystąpień przeciwko władzom i urzędom w Państwie Polskim i przeciwko sojuszowi ze Związkiem Radzieckim”.

Karę odbywał w więzieniach w Sieradzu, Rawiczu i Wronkach. Pomagali mu w tym czasie, przesyłając paczki żywnościowe i dozwolone kwoty pieniężne, matka, siostra oraz proboszcz z Blichowa, ks. Józef Batóg. Biskup płocki Tadeusz Paweł Zakrzewski wielokrotnie interweniował u dyrektora Urzędu do Spraw Wyznań o zwolnienie ks. Ossowskiego. Nastąpiło ono dopiero 2 maja 1956 r. na podstawie ustawy o amnestii z 27 kwietnia tegoż roku.

[Przeczytaj artykuł Klaudii Słojkowskiej *Ksiądz Franciszek Ossowski. Więziony za niezłomność* na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Aparat bezpieczeństwa, Kościół, Represje

Artykuł